

Umeå kommun
Detaljplanering
901 84 Umeå

Yttrande över utställd detaljplan för fastigheten Mården 11 m fl inom Öst på stan i Umeå kommun, Västerbottens län. Diarienummer: PLA 10-72.

Sammanfattning

Föreningen för byggnadskultur i Umeå, nedan kallad föreningen, avstyrker det utställda förslaget till detaljplan som avser bebyggande av Rosendals fotbollsplan.

Skäl

På kommunal nivå försvinner ofta barnperspektivet till förmån för andra perspektiv. Ett stort problem är att de juridiska kraven på planeringen är otydliga; jfr bifogad artikel av landskapsarkitekten Märit Jansson (bilaga 1).

Det tycker vi oss ha märkt även här i Umeå där barns behov av friytor verkar väga väldigt lätt i samband med nybebyggelse i de centrala stadsdelarna.

Öst på stan finns det idag bara en enda rejäl friyta för barns spel och lek och det är Rosendals grusplan; där barnen kan spela fotboll under barmarksperioden och åka skridskor på vintrarna. Rosendal är något så ovanligt som ett centralt offentligt rum som främst används av barn och ungdomar.

Rosendal har dessutom en unik roll i Umeås idrottshistoria; det var här som Umeåhockeyn föddes och Rosendal var länge den enda hockeyarenan i staden fram till dess att isladan byggdes på Teg.

Det är stötande att planförfattarna inte tar någon hänsyn till barnen som är bosatta Öst på stan när man lägger fram detta förslag till att bebygga Rosendal med höghus. Det finns ju ingen alternativ friyta av samma kvalitet för barn och ungdomar inom stadsdelen. Denna nonchalans står i direkt konflikt med gällande översiktsplan. I den fördjupade översiktsplanen över de centrala stadsdelarna står nämligen följande:

"Vid planläggning av bostadsmiljöer ska barns behov av friyta särskilt beaktas. Barnens möjligheter till säker och utvecklande lek och rekreation ska tillgodoses. Om tillräckliga möjligheter inte finns inom den egna fastigheten bör kompensationsåtgärder i närområdet övervägas."

Hur kan man då föreslå att den enda större friytan i stadsdelen, för barn och ungdomar, skall byggas bort? Och detta när exploateringen av Rosendal till yttermera visso skulle innebära att ett viktigt kulturhistoriskt arv byggs bort; nämligen platsen där Umeås ishockey föddes.

Föreningen för Byggnadskultur i Umeå
Magasinsgatan 7, 3 tr
903 27 Umeå

Göran Öberg
ordförande

67aga 1

MALMÖ LUND ÖKRETSANSPORT EKONOMI OPINION KULTUR & NÖJEN SKÅNE SVERIGE ÅSIKTE

ANNONS:

**HALVA PRISET PÅ
MOBILABONNEMANG.**

Ord pris
99 kr/mån
49
kr/mån i 3 mån
inkl Sydsvenskan Mellan

Välj hur du vill läsa

Obegränsad tillgång. Ingen b
Från 59 kr/mån.

MALMÖ LUND ÖKRETSANSPORT EKONOMI OPINION KULTUR & NÖJEN SKÅNE SVERIGE ÅSIKTE

HUVUDLEDARE SIGNERAT HEIDI AVELLAN AKTUELLA FRÅGOR LEDARBLOGGEN

Märit Jansson, landskapsarkitekt och lektor i landskapsplanering: "Ofta får barnens perspektiv stå tillbaka"

D

AI

AI

Publicerad 15 juli 2014 05.30 · Uppdaterad 15 juli 2014 09.14

TEXT: MÄRIT JANSSON

Aktuella frågor. På kommunal nivå försvinner ofta barnperspektivet till förmån för andra perspektiv. Ett stort problem är att de juridiska kraven på planeringen är otydliga.

Det skriver Märit Jansson, landskapsarkitekt och lektor i landskapsplanering.

Barns utrymme i städer och mindre orter krymper och det kan få långtgående negativa konsekvenser.

Barn behöver tillgång till rymliga lekplatser, skolgårdar och parker, men även till andra delar av de områden där de växer upp, för sin hälsa och utveckling. Minskade obebyggda ytor och ökad trafik utgör hinder för det.

Sammanhängande områden med gröna ytor och begränsad trafik gynnar barns fysiska aktivitet, mentala återhämtning, naturkontakt, lokalkännedom och rörelsefrihet. Men dessa aspekter hamnar ofta i skymundan när ny bebyggelse ska planeras.

Idag är förtätning ett planeringsideal. Tanken är att bygga tätt, på till exempel tidigare industrimark, spara grönytor och åkermark och få mer närservice i form av butiker, vårdcentral och kanske apotek, och dessutom mindre transporter. Men istället för att spara viktiga grönytor ser kommunpolitiker dem ofta som lämpliga för bebyggelse.

FN:s barnkonvention ställer krav på att barns behov ska tillgodoses. Barn ska också kunna göra sina röster hörda vid beslut som berör dem. Men på kommunal nivå försvinner ofta barnperspektivet till förmån för andra perspektiv, inte minst kortsiktigt ekonomiska.

Riksdagen har inte gjort barnkonventionen till lag, och plan- och bygglagen är alltför svepande. Det är därför upp till varje kommun att tillgodose barnens perspektiv. Där det inte fungerar blir den fysiska miljön gradvis sämre för barn.

Ett aktuellt exempel är Hjärup i Staffanstorps kommun. Där bebyggs åker- och industrimark, men kommunen vill även bebygga och flytta park- och rekreationsytor som ligger centralt intill skolor; alltså bygga bort mycket av det som gör Hjärup barnvänligt.

De argument många lokalpolitiker använder mot att ta större hänsyn till barnen kan sammanfattas i:

- "Det är för sent" – vissa eftergifter har gjorts och ytterligare kritik kommer för sent.

AI
T
S
S
W
J
S
tj
P
M

Men det är inte för sent förrän ytorna är bebyggda. Det finns inget som säger att planer som en gång har gjorts måste genomföras, särskilt inte om de har bristande barnperspektiv.

- "Det blir för dyrt" – planarbetet har kostat pengar och nu vill kommunen genomföra och få inkomster genom att sälja tomträtter.

Men kostnaderna för planarbetet är inte ett bra motiv till att skapa en miljö som är sämre för barn på lång sikt. En sådan miljö kan tvärtom innebära ytterligare kostnader för samhället.

- "Det finns andra perspektiv än barnperspektiv" – även äldre behöver tillgodose sina behov.

Men ofta får just barnens perspektiv stå tillbaka, trots att barnvänlig bebyggd miljö samtidigt är bra för andra, inte minst de äldre.

- "Barnens perspektiv kan tillgodoses på mindre yta" – en grusplan sparas och barnen kan få föreslå hur den ska användas för lek och idrott.

Men de möjligheter barnen får är väldigt styrda. De tillåts bara påverka små saker, avgränsade ytor och funktioner, som spontanidrottsplatser, men de tillfrågas inte när det gäller större förändringar. När barn får komma till tals om sin miljö blir det ofta precis på detta sätt.

Argumentationen ser liknande ut på andra håll: Det finns inte tid, råd, intresse eller utrymme för barnperspektiv i planeringen.

Hur ska en barnvänlig bebyggd miljö kunna garanteras någonstans, om den till och med i barntäta områden i välmående kommuner ses som för dyr och tidskrävande? Bristerna visar behovet av en lagstiftning med större krav på barnperspektiv i planeringen.

Märit Jansson

SKRIBENTEN

Märit Jansson är landskapsarkitekt och lektor i landskapsplanering. Hon bor i Hjärup och bedriver sedan tio år forskning om barns utemiljöer vid SLU i Alnarp.

FÖLJ Vad är detta?

☐ OPINION ☐ AKTUELLA FRÅGOR

DELA ARTIKELN